

COLETTE CAPDEVIELLE

«Bakoitzak antolatu behar du bere lurralde proiektuaren arabera»

1958, Ortheze (Bearn). PSko kidea da. Frantziako Asanblea Nazionaleko diputatua; Lege Batzordean ari da. Frédérique Espagnac senatariak emendakin entzutetsuaren azalpena prentsa-aurrean eman zuen egunean –arratsean– elkarrizketatu genuen Pirinio Atlantikoetako 5. hautes-barrutiko diputatua. Sinpatiaz, kuraiaz, baina amiñi bat kezkatua mintzatu zaigu.

| MIKEL ASURMENDI |

Argazkiak: Dani Blanco

MAKEAKOA (Lapurdi) zuen amatxi; Landetako eta Bearnokoak ditu gurasoak. Emakume librea eta engaiatu gisara mintzatu zaigu Colette Capdevielle. Lurralde Elkargoaren aldeko manifestazioaren (Baionan, ekainaren 1ean) ondorengo astelehenean. Alderdi sozialistako kide Frédérique Espagnac senatariak Senatuan aurkeztutako emendakina izan dugu gai nagusia. Horren ondorioz, Frantziako Senatuak “Antolamendu eta kooperazio poloa” desmarxa onartu du Ipar Euskal Herriarentzat. Hitzak ontsa neurtuz mintzo da diputatu sozialista. Solasaldia amaituta, konfiantza hartu ondoren, Espagnacen jarrerak sortu dion samintasuna adierazi digu: “Une latza eta mingotsa bizi dut”.

Frédérique Espagnacek aurkeztutako emendakinaren ondoren “Antolamendu eta kooperazio poloa” sortzeko oniritzia eman du Senatuak. Zein da zure jarrera gertatutakoaren aitzinean? Zer da Poloa delakoa?

Emendakin horren berri astelehen goizean izan nuen, Lurralde Elkar-

“Ez dut ulertu [Frédérique Espagnac-ek] emendakina jartzea eta aldi berean manifestazioan egotea. Nire ohorea eta engaiamendu politikoa zalantzan dago, ez nuen uste hori egun horietan gerta zitekeenik”.

goaren aldeko koordinakundearen bilkuran. Testua ez dut ezagutzen. Legeari dagokionean aztertu behar dut: zein diren baliabide horren abantailak eta desabantailak. Poloa delakoak zer gehiago ekar dezakeen, *Pays* egitura baino hobea ote den. Argi dago ez dela guk galdutako Elkargoa. Sindikatu mistoa da, iduriz. Egitura horrek zehazki zertarako balioko duen? Horra galdera! Nik testua ongi landu behar dut, nire esparruko gaia baita. Laster etorriko da Asanblea Nazionalea. Testua edonolako izanda ere, erakigarria izan daitekeen neurrian, ni engaiatzen naiz berau lantzeko. Printzipioz berau nola hobetu dezakegun ikusi nahi nuke, funtsean tresna interesgarria izan dadin.

Harritu al zaitu gertatuak?

Dirudienez, manifestazioa iragarri genuen egunean, berak [Espagnacek] Senatuan aurkeztu zuen emendakina. Elkarren ondoan ginen manifestazioan. Hautetsi bakoitzak badu aritzeko bere manera. Nik ez dut horrela lan egiten. Adibidez, Asanblea Nazionalean aurkeztutako erregioetako hizkuntzari buruzko emendakinak 6. hautes-barrutiko Sylviane Alaux diputatuaren izena ere bazeraman.

**Alaux eta Nicole Péry diputatu ohiarekin batera eman du ezagutze-
ra emendakinaren arrazoia Espagnacek.**

Nik kontuan hartu dut aritzeko manera hori, baita Senatuak emendakina jaso duen manera ere. Hala ere, hau ere esan behar dut, Spagnacek bere jokabidea azaltzeko eman duen prentsaurrekora gonbidatu nau. Ezin izan dut joan laborariekin hitzordua nuelako.

Alta, ez zaude ados gertatuarekin.

Ez dut ulertu emendakina jartzea eta aldi berean manifestazioan egotea. Nire ohorea eta engaiamendu politikoa zalantzan dago, ez nuen uste hori egun horietan gerta zitekeenik. Gertatuak gaitzitu nau. Demagun, ni behartua izan banintz emendakin hori aurkeztera, prentsaurrekoa ostiralean emango nuen, manifestazio egunaren aurretik. Horrela ulertuko nuke, nolabait.

Emendakina azkar pasa zen Senatuan.

Bai, bai, biziki fite. Orain gurera dator. Nik lanari ekin behar diot.

**“Pays egiturak
ezagutua zuen engoitik
lurraldea. Ezagutza
instituzionala eskatu
dugu orain”**

Espagnacen jokabidea traizio gisara hartu al daiteke?

Ez, ez, ez... Ezin dugu traizioaz hitz egin. Berak gezurra esan du omisioz. Ez zigun esan emendakina aurkeztuko zuela. Ez da gauza bera.

Itzul gaitezen manifestazioaren egunera. 6.000 jende gutxi dela zabaldu da mintzatoki politikoetan.

Ez nago ados. Ezin dugu manifestazioa aritmetika bitartez baloratu. Ez da zuzena, soilik zenbakien arabera manifestazioak aintzat hartzea. Gaur egun jendea batez ere zerbaiten kontra manifestatzen da, ez hainbeste zerbaiten alde. Maineruski hala da. Adibidez, jendea Ezkontza Denentzat legearen kon-

**“Arrunt ezkerreko
direnek irribarrea
aterazten didate. Gu
baino ezkertiarra goak
omen diren horiek ekar
ditzaten langabezia
apaltzeko soluziobideak”**

tra manifestatzen da. Guk estatutu bereziko Lurralde Elkargoaren alde manifestatzera deitu dugu. Gaia oso zaila da, partikularra, ez da egunerokoa. Ez da herritar arruntaren mintzagai. Hautetsien gaia da, elkarteetan buru-belarri ari diren herritarrena, politikaz eta ekonomiaz interesatzen den jendearena. Beraz, larunbat arratsean jende kopuru hori biltzea arras ongi dago. Arrakastatsua izan da. Frantziako zein lurraldetan dira

kapable gai horren karietara populazioa mugiarazteko? Ez dut ezagutzen.

Parisen ez dute ezagutzen gaia edo ez dute ezagutu nahi? Manuel Vallsek, esate baterako.

Euskal Herrian orain dela urte asko garatzen ari den desmartxa [Lurralde Elkargoa] ez da ezagutua Parisen. Maila nazionaleko alderdi sozialistako hautetsiek ere, Nicole Péryk berak, ez zuten halako desmartxarik inoiz eraman Parisera, ezta Baionako auzapez Jean Grenetek, are gutxiago Michèle Alliot-Marie diputatu eskuindarrak. Maila nazionaleko hautetsiek ez dute egundaino Lurralde Elkargoaren eskaera defendatu.

Bi diputatu eta senatari sozialista bat zarete orain. Historian behin ere gertatu ez dena.

Bai, baina, ni orain urte bat doi naitzela diputatu. Nik ezin dut egin hamaika hilabetetan beste batzuek 30 urtetan egin ez dutena. Konplikatu da. Parisen Euskal Herria bi eratan ezagutua da: era folklorikoa edo era ezkorrean. Era ezkorrean diot, terrorismoa dela eta. Folklorikoa, berriz, paisaia, festak, boneta eta urdaiazpikoa direla eta. Hori da irudia. Alta, ni harro nago lurralde honen ordezkari izateaz. Hainbat alorretan goi-mailako teknologia lantzen da hemen, adimen handiko jendea ari da eremu askotan. Parisek kontuan hartu beharko luke ezin duela lurralde guztietan eredu berdinen arabera antolaketak ezarri. Tokiko eta berezko ezaugarriak ditugu hemen. Bakoitzak bere lurralde proiektuaren arabera antolatu behar du. Parisen ez dute ongi ezagutzen Euskal Herriko Garapen eta Hautetsien Kontseiluak. Ez dakite Euskal Herriko eredu baliatu izan dela beste lurraldeetan, ezta hemengo kontseiluen lan egiteko modua erabili dela ere.

Harritzekoa...

Bai. Hautetsiak, ekonomia eta gizarte eragileak elkartu gara, baita mugimendu zibilak ere. Esperimentazio prozesua izan da, aitzindariak gara.

“Harro nago lurralde honen ordezkari izateaz. Hainbat alorretan goi-mailako teknologia lantzen da hemen, adimen handiko jendea ari da eremu askotan. Parisek kontuan hartu beharko luke ezin duela lurralde guztietan eredu berdinen arabera antolaketa ezarri”.

Espagnacek horrela defendatu du bere ekimena prentsaurrekoan: “Kontua da lege bat ziurtatzea Euskal Herriaren ezagutza lortzeko eta lurraldearen garapen iraunkorra bermatzeko”.

Pays egiturak ezagutua zuen engoitik lurraldea. Guk orain ezagutza instituzionala eskatzen dugu. Eta horregatik galdatau dugu Lurralde Elkargoa.

Aldeko edo aurkako bozka emango al duzu Asanblea Nazionalean?

Erran dizut. Testua aztertu behar dut legearen arabera zer egin daitekeen ikusteko, eta gainera, behar hauxe daukat: nire jarrera Koordinakundearen, Hautetsien eta Garapen Kontseiluen norabidean adostu nahi dut. Lanean hasi behar dugu denok. Neronek ez dakit zehazki zer den Poloa. Imajinatzen dut. Ez dut uste guretzat ezer berezia denik. Kanpainako edo landetako polo bat al da? Frantzia landetako poloak eta polo metropolitanoak daude. Euskal Herria ez da landa soilik. Biak bil-tzen ditu, eta herrialde bat da.

Zer ondorio atera duzu gertatuaz?

Gobernua ez dela prest Lurralde Elkargoa onartzeko. Hori hemengo

eragile eta sektore guztiek barneratu dute jada. Alabaina, Frédérique Espagnac bera Lurralde Elkargoaren aldeko manifestazioan zegoen. Ez dakit orain zer egin nahi duen, zehazki ez dakit.

François Hollandek lehen urtea bete du Errepublikako presidente bezala. Gobernuaren bilana, oro har, ez da baikorra. Zein da zure balorazioa?

Hollandek ez du urte honetan inkesten arabera gobernatu. Haste-ko, Sarkozyren eskutik eskuinak utzitako egoera txarrean dagoen herrialdea zuzendu behar du. Frantzia larriki ukituta dago. Alta, berak ez du populismoa egin nahi, presidentzian dago erreforma justuak egiteko. Urteko bilanaren balorazioa aski ona da, ari gara sakoneko lan oldarkorra egiten: justizia ari gara berritzen, erreforma eta itzur-

“Frantziako demokrazia higituz eta ahulduz doa. Ageriko da, uste genuen baino kontserbadore gehiago dago Frantzian”

tze fiskalak lantzen. Gizartearen eskaerak betetzeko lanean ari gara. Egia da, langabetu asko dago. Neurri anitz jarri dugu abian: enprestan kreditu lehiakorak, baita belau-naldi kontratuak deituak ere. Ez da aski. Baina neurriak zentro-ezkerre-koak dira. Borondate handiz ari gara, alor horretan gaizki gaudela-ko. Ez gaude arlo publikoaren finantza ekonomizatze gisan. Murritzetak ezinbestekoak dira, bistan da, justuak izan behar dituzte. Erreforma biziki dira konplikatuak, eta berauek ongi azaldu behar zaizkio jendeari. Hollande, oro har, ongi ari da. Nazioarte politikan ongi ikusia da, eta Europar ere bai.

Ezkerreko askok ez du Frantziako Gobernuaren politika ezkerrekotzat jotzen.

Nik aldiz ezkerreko politikatzat jotzen dut, politika errealistatzat. Errealitateak eskaintzen dituen aukeren arabera egiten dugu politi-ka, uste osoz, errealitateari lotuta.

Politika posibilista...

Posibilista... nolabait esanda. Arrunt ezkerreko direnek irribarrea aterazten didate. Gu baino ezkertiaragoak omen diren horiek ekar ditzaten langabezia apaltzeko soluziobideak. Soluziorik al dute?

Ezkontza Denentzat legearen aurka-ko manifestazioek Frantzia kontserbadore azaleratu dute.

Egia, hala da. Frantziar errepublika gero eta zaharkituago dago. Ezkontza Denentzat legearen inguruan edota PMA egitasmoarekin (Medikuak Lagundu Ugalketa) gertatua ikusi besterik ez dago. Ezin izan dugu Asanblea Nazionalean PMA onarrarazi, adibidez, Espainian egin dutena. Pentsa ezazu non geunden eta non gauden. Frantziako demokrazia higituz eta ahulduz doa. Ageriko da, uste genuen baino kontserbadore gehiago dago Frantzian. Gizarteak ez du egoera politikoa aldatzeko ahalmenik, aurrera egiteko trabatuta dago. Belgikan, Espainian edo Portugalen erreformak errazago onartzen dira Frantzian baino. Horra errealitatea. ■

